

Trovärdighet hos olika massmedier

bP 505/27

National Library
of Sweden

Kurt Törnqvist

Christer Palmberg

Augusti 1969

BP
505

TROVÄRDIGHET HOS OLIKA MASSMEDIER

Harvey K. JACOBSON: Mass Media Believability:
a Study of Receiver Judgments. Journalism Quarterly Spring
1969 ss. 20-28.

Inledning

I meddelande nr 23, juli 1968, behandlades trovärdigheten hos Stockholms morgon- och kvällstidningar. I detta meddelande skall vi rapportera några amerikanska resultat av jämförelser mellan trovärdigheten hos olika massmedier, nämligen press, radio och television.

När individen kommer i kontakt med ett massmedium, får han två slags orienteringshjälpmedel. Det ena är meddelandets ram, dvs hur det sägs och av vem. Det andra är meddelandets innehåll dvs vad som sägs. Intresset för "av vem"-delen har lett till studier av en variabel, som vanligen kallas "källans trovärdighet". Men många studier har ignorerat distinktionen mellan massmedier och personer som källor. Vanlig masskommunikation innehåller både interna och externa källor. Med intern källa avses en person, som lämnar ett meddelande, medan extern källa utgöres av ett massmedium, som förmedlar ett budskap.

Studiet av trovärdigheten är betydelsefull för kommunikationsforskningen. Men medan många forskare har ägnat uppmärksamhet åt trovärdigheten och dess konsekvenser, har få sysslat med den relativa trovärdigheten hos olika massmedier. I sin studie vill Jacobson försöka vinna ytterligare insikt i detta problem genom att inrikta sig på jämförelser mellan olika medier som nyhetskällor.

Relevanta av 21

RELEVANTA AV 21
KONTOLOGISK FÖRVAR
Kont Tomqvist
Lundström Kallberg
Januari 1969

INLEDNING

Harvey K. HARVEY: *Male Media Reliability*
a Study of Factors Affecting Journalists' Opinions
1969, pp. 20-28.

Sammanfattning

I artikeln av 27, april 1969, behandlas följande fråga: Hur påverkas journalisternas uppfattning om mediejournalisternas tillförlitlighet av faktorer som kön, utbildning, yrke och erfarenhet? Studien baseras på en enkätundersökning som gjorts bland 100 journalister i olika delar av landet.

Enligt författaren är resultatet att mediejournalisternas uppfattning om mediejournalisternas tillförlitlighet varierar beroende på de nämnda faktorerna. Det finns en tydlig tendens att äldre journalister och de som har varit länge i yrket har en mer positiv uppfattning om mediejournalisternas tillförlitlighet. Detta kan bero på att de har haft mer erfarenhet av mediejournalisternas arbete. Dessutom har de en större förståelse för de faktorer som påverkar mediejournalisternas arbete. Detta kan också bero på att de har en större förståelse för de faktorer som påverkar mediejournalisternas arbete.

Studien av mediejournalisternas uppfattning om mediejournalisternas tillförlitlighet är en viktig del i den fortsatta forskningen. Den ger oss en insikt i hur mediejournalisternas uppfattning om mediejournalisternas tillförlitlighet varierar beroende på de nämnda faktorerna. Detta kan vara användbart för att förstå hur mediejournalisternas uppfattning om mediejournalisternas tillförlitlighet varierar beroende på de nämnda faktorerna. Detta kan vara användbart för att förstå hur mediejournalisternas uppfattning om mediejournalisternas tillförlitlighet varierar beroende på de nämnda faktorerna.

Undersökningens metod

Data för undersökningen insamlades bland den vuxna befolkningen i Wisconsin år 1966. Vid dragningen av stickprovet användes en flerstegssampel. Formulären besvarades av 627 personer, vilket är 84 % av urvalet. Två mätinstrument användes, dels en fråga för att ta reda på rangordningen mellan olika nyhetsmedier i trovärdighetshänseende, dels ett flerdimensionellt index bestående av 20 motsatspar för bedömningen av mediernas trovärdighetsgrad. Vid faktoranalys av indexet erhöles fyra faktorer, som täckte olika dimensioner i trovärdigheten. Två av dessa, äkthet och objektivitet, hade ett positivt samband med trovärdigheten medan två andra, dynamik (dynamism) och "ton" (respit), var negativt korrelerade. Dynamiken grundade sig på motsatsparen färgstark-färglös, viktig-oviktig, lätt-svår och framfusigtimid. "Tonen" (respit) bestod av avkopplad-spänd och angenäm-obehaglig.

Trovärdigheten definierades operationellt såsom svar på följande fråga:

Om du får motstridande eller olika rapporter om samma nyhets-händelse från radio, television och tidningar, vilken av de tre versionerna skulle du vara mest benägen att tro på - radions, televisionens eller tidningarnas och vilken skulle du placera i andra rummet?

De svarande delades upp i fyra grupper beroende på hur de graderade medierna med avseende på trovärdighet, de som i främsta rummet trodde på TV, de som placerade tidningar främst, de som i första hand litade på radion och slutligen de som inte kunde ta ställning.

Några undersökningsresultat

Det visade sig att av de svarande betraktade 46 % televisionen som mest trovärdig, varefter följde tidningar, 31 %, och radio, 11 %. De återstående 12 % kunde ej ta ställning. Dessa resultat står i god överensstämmelse med dem som Roper och hans medarbetare erhöles i en nationell undersökning i USA i januari 1967. De fann att 41 % ansåg televisionen mest trovärdig, medan 24 % föredrog tidningar, 8 % tidskrifter och 7 % radio. I denna mätning svarade 20 % "vet ej" eller ej alls.

Roper har i sina nationella undersökningar åren 1959, 1961, 1963, 1964 och 1967 frågat vilket medium folk trodde mest på i händelse av motstridiga nyhetsmeddelanden. Televisionen ersatte tidningar som det mest trovärdiga mediet år 1961 och har sedan dess bibehållit sin förstaplacering.

Olika iakttagare har antagit att tidningarna påstått, därför Ett av de mera intressanta resultaten är att de svarande anser nyheterna i televisionen vara mera fullständiga än nyheter som presenteras i tidningarna. Varför? Jacobson menar att svaret får sökas genom forskning om kommunikation via en "singel-kanal" i jämförelse med "två-kanal" när det gäller våra sinnen. Tidningarna är ett medium, som endast utnyttjar en sinneskanal, den visuella, medan TV använder två kanaler, synen och hörseln.

elektroniska mediers trovärdighet, än denna från förskottet Bidrar antalet sinneskanaler till skillnaden i fullständig täckning? Eller ger olika slag av sinneskanaler speciella fördelar? Ger televisionen en mindre abstrakt och mera konkret bild av nyheten? Ger den mottagaren större känsla av deltagande i det aktuella skeendet? Ger känslan av ökad realism större trovärdighet åt mediet? Kan det tänkas att televisionsnyheter, som presenteras med ljud, bilder i rörelse och även med färg, utklassar andra medier i att simulera verkligheten för mottagaren?

Enligt Jacobson, de som har varit mest beredda på att förändra sin bild av världen Ett annat intressant resultat indikerar att svarande som väljer tidningar som det mest trovärdiga mediet, icke desto mindre anser tidningarna vara signifikant mindre objektiva än television och radio. Detta resultat kan tolkas så att vissa respondenter önskar partiskhet i det medium som bär nyheter till dem, speciellt om partiskheten sammanfaller med deras egen.

Detta resultat är provokativt men finner stöd i andra forskningsresultat. En forskare utgick från antagandet att folk söker en kommunikation som är i överensstämmelse med deras attityder och beteende. Han fann det vara slående hur starkt detta verkar vid valet av en tidning, när publiken ges ett val mellan två dagstidningar med motsatta politiska uppfattningar. Andra forskare har funnit att ju större skillnaden i åsikt är mellan mottagaren och källan desto större är sannolikheten för att källan uppfattas som otillförlitlig.

Röper har i sina nationella undersökningar åren 1952, 1953, 1954, 1955 och 1956 frågat vilket medium folk trodde mest på i händelsen av motstycke utgående från. Televisionen ersatte tidningar som det mest trovärdiga mediet år 1951 och har sedan dess bibehållit sin förstaplacering.

Det av de mera intressanta resultaten är att de avsevärda önder nyheterna i televisionen var en fristående en nyhet som presenteras i tidningarna. Vidare Jacobson menar att övrigt för sökas genom förhållanden som kommunikation via en "angel-kanal" i jämförelse med "tv-kanal" när det gäller värde sinsemellan. Tidningarna är ett medium, som endast utnyttjar en sinneskanal, den visuella, medan TV använder två kanaler, synen och hörseln.

För närvarande utvecklas till skillnad i tillfälligt förhållande. Här är olika slag av utvecklingar speciellt förklarade. För televisionen en mindre övertygelse och mera konkret bild av nyheten. För den utgående större känsla av deltagande i det utvecklingsområdet. För känslan av ökad realism större trovärdighet. Kan det tänkas att televisionen utvecklas, som presenteras med ljud, bild, rörelse och även med lukt, utvecklar andra medier i att utveckla verktygen för utvecklingen.

Det mest intressanta resultatet indikerar att avsevärda som väljer televisionen som det mest trovärdiga mediet, i de flesta fall är de som tidigare varit aktivt engagerade i andra medier. Detta resultat kan tolkas som att vissa respondenter önskar partiskhet i det medium som de nyheter till dem, speciellt om partiskheten utvecklas med denna ögen.

Detta resultat är provocerande men visar också i andra förhållanden resultat. De forskare ställde från utgåendet att folk söker en kommunikation som är i överensstämmelse med deras attityder och beteende. Man kan det vara sådana här starkt detta verktyg vid val av en tidning, när publiken ska ett val mellan två dagstidningar med motsatta politiska uppfattningar. Andra forskare har funnit att de större skillnaderna i åsikter är mellan utvecklingen och tillika större är sannolikheten för att tilliten upplätts som ett resultat.

Jacobsons resultat ger även stöd åt andra forskningsresultat, som innebär att både television och radio uppvisar en betydande trovärdighet på grund av den partiskhet, som tillskrives tidningarnas uppgifter.

Olika iakttagare har antagit att tidningarna misstros, därför att de i sina ledare ofta har tagit en position, som skiljer sig från läsarens, medan television och radio har engagerat sig i sådana ställningstaganden i betydligt mindre utsträckning. Men enligt statistiska uppgifter praktiseras subjektiva ställningstaganden i ökad utsträckning av de elektroniska medierna. Samtidigt skulle publikens behov av sådana ställningstaganden öka. Vilken effekt kommer detta att ha på de elektroniska mediernas trovärdighet, om denna trend fortsätter?

Forskning krävs i den process, genom vilken massmedierna introducerar partiskhet i sin kommunikation. Täckningen av en nyhetshändelse är en selektiv process och innehåller subjektiva och värderande element. Kommunikatorns värdesystem kan lysa igenom i hans budskap och hans åsikter kan krypa in i nyhetspresentationen genom placering, urval och annan manipulation. Till dess att ytterligare studier blir rapporterade bör, menar Jacobson, de inom massmedierna verksamma och utbildare av journalister fortsätta att vakta mot faran av att bevara illusionen om objektivitet i massmedierna.

Jacobson reviderat ger även stöd åt andra forskningsresultat,
som innebär att både televisjon och radio uppvisar en betydande
trovärdighet på grund av den paritetet, som tillägnas
ningarna uppgifter.

Olika forskare har antagit att läroinnehåll minskar, därför
att de i sina läroplaner ofta har tagit en position, som skiljer
sig från läroplanerna, medan televisjon och radio har engagerat
sig i sådana ställningstaganden i betydligt mindre utsträck-
ning. Men enligt statistiska uppgifter praktiserar subjektiva
ställningstaganden i ökad utsträckning av de elektroniska
medier. Samtidigt skulle publikens behov av sådana ställ-
ningstaganden öka. Vilken effekt kommer detta att ha på de
elektroniska mediernas trovärdighet, om denna trend fortsätter?

Forskning krävs i den process, genom vilken massmedierna in-
troducerar paritetet i sin kommunikation. Föskningen av en
nyhetshandling är en selektiv process och innehåller subjektiva
tycke och värderande element. Kommunikatörens värderingar kan
lysa igenom i hans budskap och hans åsikter kan krypa in i
nyhetspresentationen genom placering, urval och annan mani-
pulation. Till dess att ytterligare studier blir rapporterade
där, nämner Jacobson, de inom massmedierna verksam och utvärde-
sv journalister förtäta att värde not faran av att bevara
illusionen om objektivitet i massmedierna.

KUNGL. BIBL.
21 AUG 1969
STOCKHOLM

